

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 5Ps/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820204927
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Šišková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2021:3820204927.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Klaudiou Šiškovou vo veci posudzovanej: N. K., nar. X.X.XXXX, bytom G. O., W. XXX/XX, zastúpenej procesným opatrovníkom: O. K., nar. XX.X.XXXX, bytom O., M. XXX/XX, o návrhu navrhovateľky: N. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. O., W. XXX/XX, za účasti Okresnej prokuratúry Prievidza, so sídlom v Prievidzi, M. Mišíka 22, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony posudzovanej, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e spôsobilosť na právne úkony N. K., nar. X.X.XXXX, rodné číslo XXXXXX/XXX, bytom G. O., W. XXX/XX, tak, že nie je spôsobilá nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, resp. iné dávky či finančnú hotovosť, samostatne nakladať s finančnými prostriedkami, nie je spôsobilá uzatvárať akékoľvek zmluvy, úverové zmluvy, pôžičky a iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami, ani byť ručiteľom iným osobám, nie je spôsobilá konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, samosprávy, finančnými inštitúciami, nie je spôsobilá vyjadriť súhlas či odmietnuť poskytnutie zdravotnej starostlivosti a sociálnej pomoci svojej osobe.

II. Za opatrovníka N. K., nar. X.X.XXXX, súd u s t a n o v u j e N. Z., nar. XX.XX.XXXX, rodné číslo XXXXXX/XXXX, bytom G. O., W. XXX/XX.

III. Oprávnením a povinnosťou opatrovníka je starať sa o opatrovanú, hnutelný a nehnuteľný majetok opatrovanej, preberať za ňu dôchodok, resp. iné dávky či finančnú hotovosť, zastupovať ju pred finančnými a peňažnými ústavmi, nebankovými subjektmi, súdmi, orgánmi štátnej správy, samosprávy, pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a sociálnej pomoci a spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdom.

IV. Ustanovený opatrovník je p o v i n ť dvakrát ročne podávať súdu správu o hospodárení s majetkom N. K. do 15.1. a 15.7. toho ktorého kalendárneho roka.

V. Súd štátu náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala rozhodnutia súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony u N. K.. Návrh zdôvodnila tým, že menovaná trpí duševnou poruchou - Alzheimer, nie je schopná samostatne žiť, nevie sa orientovať v priestore a čase, nedokáže sa sama obliecť, vykonávať základné hygienické návyky sama, vyžaduje 24-hodinovú opateru. Za opatrovníka pre posudzovanú navrhla ustanoviť seba.

2. Okresný súd Prievidza uznesením č.k. 5Ps/7/2020-20 zo dňa 30.11.2020 ustanovil N. K. opatrovníka na jej zastupovanie v konaní v zmysle § 240 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP) a § 71 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP). Procesný opatrovník uviedol, že posudzovaná je jeho matka. S návrhom súhlasil a uviedol, že z jeho pohľadu sa stav posudzovanej zhoršuje z mesiaca na mesiac, už nie je zorientovaná v čase ani v priestore. Uviedol, že v deň pojednávania ho posudzovaná ani nespoznala. Pripojil sa k vyjadreniu navrhovateľky a v prípade obmedzenia spôsobilosti u posudzovanej súhlasil, aby pre ňu ako opatrovník bola ustanovená navrhovateľka.

3. Posudzovaná na otázky súdu v konaní uviedla, že sa nachádza v Pravne, nevie s kým býva, má manžela N., cíti sa dobre, nevie, či chodí k lekárovi a ako sa lekár volá. Uviedla, že nakupuje a varí ona. Posudzovaná vedela, že má dve deti, nevedela ako sa volajú a nevedela ani uviesť, aký je deň.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, procesného opatrovníka posudzovanej, posudzovanej, zástupcu Okresnej prokuratúry v Prievidzi, znalca MUDr. Andreja Smetánku, PhD., oboznámením lekárskeho správ MUDr. V. I., MUDr. E. K., správy z psychologického vyšetrenia Mgr. C. Y., rozhodnutí Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 14.10.2015 a 23.1.2020, rodných listov navrhovateľky a posudzovanej, znaleckého posudku MUDr. Q. A., PhD. č. 10/2021, ako aj oboznámením obsahu ostatného spisového materiálu a zistil nasledujúci skutkový a právny stav veci:

5. Zo znaleckého posudku MUDr. Q. A., PhD. č. 10/2021 bolo zistené, že posudzovaná N. K. trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná, a to ťažkou formou demencie zmiešanej formy vaskulárneho (cievneho) a hlavne neurodegeneratívneho typu (Alzheimerova choroba). Duševná porucha sa u posudzovanej prejavuje úplnou stratou mnestických a kognitívnych funkcií (pamäti a myslenia), chýbaním afektívneho (citového) reagovania a aktívneho angažovania sa, jej existencia funguje na pudovom mechanizme bez adekvátnej komunikácie so sociálnym prostredím, je úplne neschopná starať sa o svoje základné životné potreby hoci len v rovine základných návykov (stravovacích, hygienických ...), je odkázaná žiť len v chránenom prostredí pod úplným a nepretržitým dohľadom, vyžaduje si lekársku, trvalú opatrovateľskú a ošetrovateľskú starostlivosť, liečbu a dohľad. Svojej situácii vôbec nerozumie. Duševná porucha je u nej s perspektívou len zhoršovania. Táto porucha má u posudzovanej už niekoľkoročný priebeh s vážnymi zdravotnými, sociálnymi a právnymi dôsledkami. Duševné ochorenie je trvalé a už nevyliciteľné. S posudzovanou nie je možné zmysluplne komunikovať, nie je schopná akejkolvek zmysluplnej duševnej činnosti. Znalec uviedol, že u posudzovanej sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, v dôsledku duševnej choroby nie je schopná samostatne konať, ovládať svoje konanie, zodpovedne vybavovať svoje záležitosti, spravovať majetok, hospodáriť s financiami, postarať sa o seba a nie je schopná vystupovať pred orgánmi štátnej správy či samosprávy, finančnými inštitúciami, nie je schopná zmysluplne vysloviť súhlas, resp. odmietnuť poskytnutie zdravotnej starostlivosti, resp. súhlas alebo nesúhlas s prípadným sociálnym riešením jej stavu - umiestnenie do domova sociálnej starostlivosti. Znalec uviedol, že posudzovaná nie je spôsobilá na majetkovoprávne a dedičské úkony - uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, prevádzať svoj hnutel'ný a nehnuteľný majetok na iné osoby, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažiť a spísať závet, nie je schopná hospodáriť so žiadnou finančnou hotovosťou.

6. V konaní navrhovateľka, procesný opatrovník posudzovanej, ako aj zástupca Okresnej prokuratúry v Prievidzi žiadali, aby došlo k obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony posudzovanej tak, ako to vyplýva zo záverov znaleckého posudku.

7. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

8. Podľa § 231 písm. a) Civilného mimosporového poriadku (CMP) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

9. Podľa § 248 ods. 1 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277 .

10. Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

11. Podľa § 272 CMP súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

12. Podľa § 274 ods. 2 CMP v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

13. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že celkový zdravotný a psychický stav posudzovanej N. K. si vyžaduje, aby jej bola obmedzená spôsobilosť na právne úkony. Podľa znaleckých záverov ustanoveného znalca MUDr. Q. A., PhD. (znalecký posudok č. 10/2021) nie je posudzovaná schopná, v dôsledku svojho trvalého duševného ochorenia, samostatne konať a nemá spôsobilosť na právne úkony vymedzené v znaleckom posudku. Vzhľadom na uvedené súd posudzovanú po vykonanom dokazovaní a v zmysle záverov znaleckého posudku (s ktorými súhlasili aj navrhovateľka, procesný opatrovník posudzovanej, ako aj zástupca okresnej prokuratúry) obmedzil v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilá nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, resp. iné dávky či finančnú hotovosť, samostatne nakladať s finančnými prostriedkami, nie je spôsobilá uzatvárať akékoľvek zmluvy, úverové zmluvy, pôžičky a iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami, ani byť ručiteľom iným osobám, nie je spôsobilá konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, finančnými inštitúciami, nie je spôsobilá vyjadriť súhlas či odmietnuť poskytnutie zdravotnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti svojej osobe, t.j. obmedzil spôsobilosť posudzovanej na právne úkony v uvedenom rozsahu v súlade s ustanoveniami § 10 Občianskeho zákonníka a § 231 a nasledujúcich CMP.

14. S konaním a rozhodnutím o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené aj konanie o ustanovení opatrovníka posudzovanej; takéto rozhodnutie je potrebné za účelom zabezpečenia ochrany všetkých jej práv. O ustanovení opatrovníka rozhodol súd v zmysle § 248 ods. 1, 2 a § 272 a nasl. CMP.

15. V konaní, v súvislosti s výkonom funkcie opatrovníka pre posudzovanú, navrhovateľka navrhla pre výkon uvedenej funkcie svoju osobu. S ustanovením navrhovateľky do funkcie opatrovníka pre posudzovanú súhlasil aj procesný opatrovník posudzovanej a tiež zástupca Okresnej prokuratúry Prievidza. Súd v konaní zistil, že navrhovateľka je dcérou posudzovanej, ktorá s ňou žije v jednej domácnosti, opatruje ju, bol jej v tejto súvislosti rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi priznaný aj príspevok na opatrovanie, t.j. posudzovanej zabezpečovala potrebnú opateru aj doposiaľ. Je teda možné predpokladať, že navrhovateľka bude funkciu opatrovníka posudzovanej vykonávať riadne a zodpovedne. Ako už bolo uvedené, s jej ustanovením za opatrovníka posudzovanej súhlasil aj procesný opatrovník, ktorý je bratom navrhovateľky a ktorý teda osobu navrhovateľky pozná a vie posúdiť jej vhodnosť, resp. nevhodnosť pre výkon uvedenej funkcie. Súd preto za opatrovníka posudzovanej ustanovil jej dcéru N. Súčasne súd opatrovníčke vymedzil rozsah jej práv a povinností tak, ako sú uvedené vo výrokovej časti rozsudku, a to podľa § 248 ods. 2 CMP.

16. V súvislosti s nariadením znaleckého dokazovania a vyplatením odmeny znalcovi vznikli štátu trovy vo výške 442,40 eur. Súd štátu náhradu týchto trov nepriznal, nakoľko podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát.

17. O trovách konania bolo rozhodnuté v súlade s ust. § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd Trenčín. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza v štyroch vyhotoveniach (§ 355 ods.1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP a § 362 ods. 1 CSP). Odvolanie musí obsahovať, okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis), označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody)

a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie môže byť odôvodnené len skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 1, 2 CSP a § 62 ods. 1 CMP.